

Դաւորապէս երկու մեծ բաշաներու, որ հռչակ հանած էին: Իր վաճառաբարձ նաւերը կերթեւեկէին Ռուսիա և Երբիմ՝ քսան տարի այսպէս շարունակելով՝ դիզեց մեծ նարստութիւն և ապա սկսաւ նուազիւ և իյնալ:

Այդ առաջին անկումէն ետեւ՝ նորէն կանգնեցաւ օգնութեամբ իր եղբայրներուն՝ վերստին իյնալու համար, մինչև որ՝ մղեալ արկածներէ ու հիւանդութիւններէ՝ զնաց Սինոպ և անտի Եանեա, ուր բաշային պաշտպանութեամբը դիրքի և տունի մը տէր եղաւ: Եւ ապա դարձեալ Պոլիս դառնալով կրթցաւ զբաղի իր հին գործերով աստնի մը համար, մինչև որ բախելով մեծամեծ փեսաներու՝ միտքը դբաւ երթալ ապրիլ Ֆրանսա: Հետզհետէ Վարչաւ, Պերլին, Վիեննա, Համպուրկ, Լոնտրա և ուրիշ քաղաքներէ անցնելով՝ 1825ին հասաւ Փարիզ: Հոն՝ իր ամբաւ նարստութեանց նշխարներովը բացաւ արեւելեան անուշաճտութեանց խանութ մը՝ դադար իրաւէն ի մէջ, մինչև որ հոն ալ կրակ մը պատահելով մոխիր դարձուց կարապետին վերջին հանգրուանը, այնպէս որ եօթանասնամեայ հայ Յորն հարկադրեցաւ զիշերօթիկ ճամբու մը վրայ:

Վերջապէս Ֆրանսացի երեւելի բարեկամ անձնաւորութիւն մը՝ վրան զթալով հանգանակութեամբ անոր սպաստան ճարեց և խանութ մըն ալ զնեց Պալլէւր Գէ Բանդալէ վրայ, ուր անկեալ ծերուկը կապրէր՝ ծախելով զիւրազին բաներ: Հոն ալ սակայն հալածեց զինքն անողորմ վճիռը՝ զի օր մը ամբաստանուեցաւ արգիլեալ ծուխ ծախելու յանցանքով և դատաստանի քաշուելով՝ հալիւ կրթցաւ արդարանալ և ազատի տուաւնքէ: Իր փաստաբանը Տիւրլանէի զրեց վերոյիշեալ իր վարքը:

Եւ կարապետ՝ ալ վերահասու եղած իր ճակատագիրին գծեւութեան՝ որոշեց քաշուիլ Արշիպեղազոսի կղզիներուն մին՝ հանդերձ իր ընտանիքովը, ու ապրիլ հոն վերջին փիլիսոփայութեամբ մը:

* 1780ին կը յիշուի Պուլբաբանցի մահտեսի Յարութիւն ամիրայ. որ էր Սարաֆլար քէհեասի և ամէնէն և ազդեցիկն հանրային գործերու մէջ:

1782 օրոստոսի առաջին օրը սոսկալի հրէն մը 66 ժամի մէջ մոխիր դարձուց Պոլիսի մէջ հազարներով